

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเรื่อง “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสืบทอดงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมเครื่องเงินของจังหวัดเชียงใหม่” นับเป็นกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้กลวิธีด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมไปถึงการพัฒนาผู้ประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องเงิน ด้านการจัดการ การตลาด การผลิต การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ภายใต้แนวคิดการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสร้างธุรกิจของตนได้อย่างสมดุล และยั่งยืนการศึกษาเรื่องนี้ นับเป็นกลวิธีในการสืบทอดงานหัตถกรรมท้องถิ่นอีกทางหนึ่ง ความสำคัญ ที่มา และกระบวนการปฏิบัติงานกล่าวได้ดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2552-2554):1-8) ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นฐานรากที่มั่นคงของประเทศ 3) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน และ 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนพื้นฐานความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าภาครัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และปัญหาสำคัญของชุมชนระดับฐานรากคือความยากจนและในขณะเดียวกันก็เล็งเห็นถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาซึ่งมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่ประเทศได้ ในประเทศไทยชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นถือว่าเป็นสิ่งเดียวกันแทบจะแยกออกจากกันไม่ได้ เนื่องจากชุมชนระดับฐานรากนั้น ใช้ภูมิปัญญาที่เป็นมรดกตกทอดหรือเป็นความรู้เก่าแก่เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตแบบสังคมเกษตรกรรมมานับนาน

แนวคิดว่านำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจนั้นได้รับการตอบรับอย่างดีจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นนักธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตรและไปจนถึงระดับท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดการก่อตั้งกลุ่มเพื่อนำภูมิปัญญาพื้นบ้านเหล่านี้ มาดัดแปลงเป็นผลิตภัณฑ์และ

บริการ เพื่อผลิตออกจำหน่ายแก่ผู้บริโภคทั้งภายในประเทศ และสามารถส่งออกไปต่างประเทศ ได้อีกด้วย ตัวอย่างของกลุ่มประเภทนี้ ตัวอย่างเช่น กลุ่มธุรกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น เป็นต้น นับเป็นผู้ประกอบการระดับฐานราก เป็นการรวมกลุ่มกัน เพื่อสร้างสรรค์มูลค่าทางเศรษฐกิจเพื่อนำรายได้เข้าสู่ชุมชน และผู้ตนเอง เป็นการสร้างรายได้ช่องทาง เพื่อแก้ปัญหาความยากจน แต่ในขณะเดียวกันการพัฒนาและการส่งเสริมผู้ประกอบการที่เน้นรายได้ ในการผลิต และทุนในการประกอบธุรกิจของภาครัฐบาลนั้น ไม่ได้ส่งผลดีในระยะยาวให้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการแต่อย่างใด และเป็นผลเสียแก่กลุ่มอีกด้วย เนื่องจากการพัฒนาที่รวดเร็ว และเน้นการลงทุน การเพิ่มทุนเข้าสู่ระบบ เมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยในช่วงปี พ.ศ. 2540 ทำให้ ความต้องการของผู้บริโภคจำกัด มีอัตราและลดน้อยลง การลงทุนสูงในด้านเครื่องจักร ผลิต ที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการและเกินความจำเป็นของกลุ่ม ทำให้เกิดภาวะขาดทุนไม่สามารถ ชำระหนี้ที่กู้ยืมมาได้ ทำให้ผู้ประกอบการหลายรายต้องเลิกกิจการ แม้เลิกกิจการแล้วแต่หนี้สิน ที่ค้างอยู่ก็ยังจำเป็นต้องชำระ เกิดภาวะชะงักทางเศรษฐกิจส่งผลไปทั่วประเทศไม่เพียงแต่ ด้านการเงินและการผลิตเท่านั้นที่เกิดผลกระทบ แต่สภาพแวดล้อมในท้องถิ่นก็ส่งผลกระทบ เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการรุกพื้นที่ป่าปลูกพืชเศรษฐกิจซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญ การตัดไม้ทำลายป่า เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบ ขยะและของเสียจากระบบการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน ฯลฯ นับเป็นปัญหา ที่ตามมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างไม่รอบคอบ

การที่จะสร้างให้การพัฒนาระดับฐานรากมีความสมดุล ยั่งยืนและด้านทฤษฎีการณเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วได้นั้น “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จากแนวทางพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับสมดุลของการดำเนินธุรกิจ ชุมชนเพื่อสร้างรากฐานที่มั่นคงของเศรษฐกิจในระดับประเทศได้ เป็นแนวคิดในพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงปัจจัยและการปรับสมดุลระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ใจความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบไปด้วย ความพอเพียง ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน แต่การนำ พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นั้น จะสามารถอ้างอิงถึงแนวทางที่สำคัญ 7 ประการดังนี้ (อภิรักษ์ พันธเสน, 2545:7)

1. ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือ ใช้เทคโนโลยีที่มีราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ
2. มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ
3. ไม่โลกเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก
4. เน้นความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และ ไม่เอารัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนมาเอารัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ

5. เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และ/หรือ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลผลิตได้ด้วย
6. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ (Down side risk management) โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อให้เกิดเงินเกินขีดความสามารถในการจัดการ
7. เน้นการตอบสนองตลาดภายในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศเป็นหลักตามลำดับ

จากแนวทางดังกล่าวแล้วผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงการพัฒนาผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน ฯลฯ อย่างสมดุล ด้วยการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานการประกอบอาชีพที่เข้มแข็งและสมดุล ผ่านการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น ได้แก่ การเรียนรู้ถึงพื้นฐานการดำเนินธุรกิจ การให้ความรู้ด้านการจัดการการตลาด เช่น การเงิน การบริหารจัดการ การผลิต การบัญชี ฯลฯ รวมไปถึงการให้ความรู้เรื่องกระบวนการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยวิธีการให้ความรู้ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้วิจัยและครูภูมิปัญญา รวมไปถึงกลุ่มผู้ประกอบการ การศึกษาฐานการอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น เพื่อสร้างให้ธุรกิจชุมชนมีพื้นฐานที่เข้มแข็ง ผสมผสานกับการสร้างทัศนคติของความพอเพียง รู้จักใช้เหตุผล และกลุ่มธุรกิจชุมชนสามารถปรับประยุกต์แนวทางมาใช้กับตนได้ สุดท้ายเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการต่อไป

ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องเงินในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย มีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก ซึ่งจะมีผู้ประกอบการที่ประสบผลสำเร็จ และยังไม่ประสบผลสำเร็จ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินธุรกิจของกลุ่มผู้ประกอบการเหล่านี้ถือว่าเป็นหนทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ท้องถิ่น ขจัดปัญหาความยากจน สร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็งด้านทุนกระแสนะแสดงการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี และในอีกด้านการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างมีความสมดุล ลดการถดถอยฐานของแรงงาน สร้างค่านิยมการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของไทย ส่งผลให้การเติบโตของภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมเครื่องเงินของไทยยังคงอยู่สืบต่อไป ดังเช่น คำที่ว่า “เมื่อธุรกิจชุมชนอยู่ได้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นก็จะไม่สูญหาย เนื่องจากคนหันมานิยมสินค้าท้องถิ่นที่มีคุณภาพ ผู้ประกอบการก็สามารถขายได้และดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน”

การทำเครื่องเงินในจังหวัดเชียงใหม่ มีการทำกระจายอยู่หลายอำเภอ แต่ที่ทำกันมากได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง จากการศึกษาฐานข้อมูลหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สามารถทราบได้ถึงแหล่งผลิตตามรายชื่อของผู้ผลิตเครื่องเงิน แต่ยังไม่ได้มีการศึกษาสำรวจขั้นตอน

และที่มาของการผลิตงานอย่างถืถ้วน สำหรับการทําคูรื่องเงินนั้มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่ครั้งพญามังราย สร้างเมืองเชียงใหมในปี พ.ศ. 1839 ซึ่งสร้างความสัมพันธ์กับพุกาม และเจรจาชอง้างฝีมือ อันได้แก ช่างทอง ช่างฆ้อง ช่างต้อง ช่างแต้ม ช่างเหล็ก ช่างเงิน ช่างเงิน ฯลฯ มายังเมืองเชียงใหม เพื่อฝึกเป็นอาชีพเสริมให้กับประชาชนและมีการทําสืบทอดเนื่องกันตลอดมา

ด้วยเหตุนี้แล้วผู้วิจัยจึงได้ริเริ่ม การทําวิจัย เรื่อง “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมสาขาเครื่องเงินของจังหวัดเชียงใหม” ขึ้นเพื่อธํารงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม ที่สืงสมมาตั้งแต่บรรพบุรุษให้อยู่สืบทอดไปคู่เมืองเชียงใหม อีกทั้งเพื่อส่งเสริมการดำเนินธุรกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีศักยภาพ และดำเนินธุรกิจของตนได้อย่างสมดุล และอย่างยั่งยืน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาคูรื่องนี้มีประเด็นสำคัญที่เป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 2.1 บริบทและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมเครื่องเงินในจังหวัดเชียงใหม
- 2.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมเครื่องเงินในจังหวัดเชียงใหม
- 2.3 เพื่อสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมเครื่องเงินในจังหวัดเชียงใหม เป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ระดับชุมชน ระดับประเทศ คู่สากล

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

งานวิจัยคูรื่องนี้เป็นการศึกษาขั้นตอนการทำงานหัตถกรรมสาขาเครื่องเงิน เพื่อสืบทอดภูมิปัญญา และเพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพของกลุ่มธุรกิจชุมชนงานเครื่องเงิน ในอำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง อำเภอเมือง และอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม

4. ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

การวิจัยคูรื่อง “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมสาขาเครื่องเงินของจังหวัดเชียงใหม” มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากรศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องเงิน ในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling) โดยมีขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) จากกลุ่มผู้ประกอบการที่คาดว่าจะมีผู้เข้าร่วมโครงการประมาณ 20 กลุ่ม ซึ่งคัดเลือกจาก

- 1) รายชื่อกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ในงานผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน
- 2) กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายผู้ประกอบการจังหวัดเชียงใหม่
- 3) ผู้ประกอบการที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง ตามวัตถุประสงค์ (Purposive sampling) โดยแยกกลุ่มงานหัตถกรรมเครื่องเงินที่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการ แยกตามประเภทการจัดตั้ง ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มธุรกิจชุมชน ผู้ประกอบการ กลุ่มแม่บ้าน ร้านค้า ฯลฯ

4.2 ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการสืบค้นข้อมูลกลุ่มงานหัตถกรรมเครื่องเงิน ด้วยการจดบันทึก การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์เจาะลึก ถ่ายภาพ และถ่ายวีดิทัศน์ โดยอาศัยการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory research) เพื่อจัดเก็บข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ใช้การศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านงานหัตถกรรมเครื่องเงินของจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษารูปแบบ ขั้นตอนการทำงาน ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาสาขาเครื่องเงิน ซึ่งเป็นชุดข้อมูลจากการรวบรวมและศึกษาขององค์กรต่าง ๆ ภาครัฐบาล ชุมชน และเอกชน โดยการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังสามารถนำไปพัฒนาให้เกิดรูปแบบงานหัตถกรรมแนวใหม่ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในสื่อต่าง ๆ ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ด้วยการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากส่วนราชการ องค์กรที่เกี่ยวข้องที่ถือเป็นผู้ร่วมการวิจัยในท้องถิ่นด้วย ได้แก่

- 1) กรมการพัฒนาชุมชน เป็นผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมศักยภาพของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กร เครือข่ายชุมชน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ของประชาชน โดยเฉพาะด้านการประกอบอาชีพ
- 2) ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 หุ่ยโฮเทล จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นองค์กรหลักในการนำภูมิปัญญา นวัตกรรม องค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมไทยให้มั่นคง และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

3) ศูนย์ประสานงานสินค้า OTOP ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ นับว่าเป็นศูนย์ประสานงานด้านต่าง ๆ ในโครงการผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) จังหวัดเชียงใหม่

4) สถานที่ราชการ เอกชนที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ยกตัวอย่าง เช่น พิพิธภัณฑ์ชาวเขา หอศิลปวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ

4.3 ชนิดของเครื่องมือในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต (Interview schedule) ได้แก่ เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลักษณะคำถาม กำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าให้เลือกตอบ (Closed ended question) และคำตอบแบบเติมคำ (Open ended question) ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ สังเกต และจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ แบ่งเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์เป็น 3 ตอน ดังนี้

- 1) ข้อมูลลักษณะพื้นฐาน และประวัติความเป็นมาของผู้ประกอบการ ข้อมูลในด้านสังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านงานเครื่องเงิน
- 2) ข้อมูลรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการทำงาน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาของงานหัตถกรรมเครื่องเงินภายในท้องถิ่น
- 3) ข้อมูลด้านความต้องการ ปัญหาอุปสรรคของกลุ่มตัวอย่างที่จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน
- 4) วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์แบบอื่น ได้แก่ การประชุมวางแผนงานวิจัยร่วมกัน ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นเพื่อดำเนินแผนกิจกรรม การจัดเวทีชาวบ้านเพื่อระดมความคิดเห็น และหาข้อสรุปเพิ่มเติมในความสมบูรณ์ของเนื้อหา ด้านประวัติความเป็นมา ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อติดตามผล จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม และการเผยแพร่องค์ความรู้แก่ประชาชนผู้สนใจ จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์ ประเมินผล และสรุปผลการวิจัย

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ดังต่อไปนี้

5.1 สามารถแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงานที่ทำการวิจัยด้วยการติดต่อประสานงานเป็นระยะ โดยกำหนดกรอบ ระยะเวลาในการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นต้องมีการประชุม ระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ หาสาเหตุ วิเคราะห์ สรุปผล

5.2 การวิจัยในครั้งนี้เนื่องจากเป็นงานเพื่อให้เห็นภาพรวมของหัตถกรรมพื้นบ้านสาขาเครื่องเงินในชุมชนต่าง ๆ และเห็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นบ้านว่าเป็นอย่างไร มีการถ่ายทอดภูมิปัญญามานานแค่ไหน ซึ่งเป็นการรวบรวมองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดสู่สาธารณะชน

5.3 เป็นการบริการความรู้แก่ประชาชน เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา เปิดอบรมให้ประชาชนที่สนใจ จัดนิทรรศการและจัดทำคู่มือวารสารประสานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจ เพื่อให้ความรู้ และนำรวบรวมในเอกสารฐานข้อมูล เพื่อถ่ายทอดให้แก่ประชาชนทุกระดับได้

5.4 บริการความรู้แก่ภาคธุรกิจ ผู้ประกอบการสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา การผลิตเครื่องเงินด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการชุมชน โดยการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปต่อยอดภูมิปัญญาในด้านการพัฒนาการออกแบบ ให้เป็นสินค้าในรูปแบบใหม่สโตร์ล้ำหนา

5.5 นำไปผลิตเชิงพาณิชย์ สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่สาขาเครื่องเงินได้จากการศึกษา อบรม เพื่อพัฒนางานหัตถกรรมเครื่องเงินให้ทุนค่าใช้จ่าย ทุนเวลา ประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ ถ้าเป็นสินค้าก็สามารถผลิตสินค้าได้จำนวนมากยิ่งขึ้น

5.6 จากการให้ความรู้ด้านการออกแบบ การผลิต การจัดการและการตลาด ผู้ประกอบการสาขาเครื่องเงิน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตได้เป็นอย่างดี

5.7 การทำวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ในด้านการเพิ่มศักยภาพ การจัดการในธุรกิจชุมชนให้สามารถพัฒนาธุรกิจอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาสินค้าสู่โครงการผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่น สามารถบริหารทรัพยากรต้นทุนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนทำธุรกิจของตนสู่สากลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

5.8 การพัฒนาผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาเครื่องเงิน โดยใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เข้าไปบริหารจัดการ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชุมชนอื่น จังหวัดอื่นได้

5.9 กลุ่มผู้ประกอบการงานหัตถกรรมสาขาเครื่องเงิน ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง สามารถประยุกต์ใช้ผลการวิจัยกับกลุ่มของตนเองได้ โดยสนองตอบต่อยุทธศาสตร์ การวิจัยที่ 2 คือ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ และยุทธศาสตร์พัฒนาบนพื้นฐานความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างความมั่นคงของทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

5.10 สามารถนำหลักการบริหารจัดการในด้านการตลาด การจัดการ การเงิน ต้นทุนการผลิต ไปใช้ในแหล่งชุมชนอื่น ๆ ได้

5.11 สามารถทำวิจัยต่อยอดในท้องถิ่นและชุมชนอื่น ๆ ได้

6. ระยะเวลาในการทำวิจัย

การศึกษานี้มีระยะเวลา 1 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2553

7. นิยามศัพท์

การประยุกต์ (Applied) หมายถึง การปรับหรือการผสมผสานความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ เข้าด้วยกันให้เหมาะสมกับสมัยใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง หรือส่วนรวม เช่น การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของกลุ่มงานหัตถกรรมเครื่องเงิน ในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Philosophy of the Sufficiency Economy) หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (ปรีณรัช ลิ้มปิยะเชือร, 2552 : 9)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หมายถึง การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเบื้องต้นมีหลักการดังนี้ (อภิรัช พันธเสน, 2545 : 7)

1. ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือใช้เทคโนโลยีที่มีราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ
2. มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ
3. ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก
4. เน้นความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอารัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนมาเอารัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ
5. เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และ/หรือ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลผลิตได้ด้วย
6. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ (Down side risk management) โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินขีดความสามารถในการจัดการ
7. เน้นการตอบสนองตลาดภายในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศเป็นหลักตามลำดับ

ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้วิสาหกิจสามารถพัฒนาได้อย่างมั่นคงในระยะยาว ซึ่งจะศึกษาได้จาก วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สามารถผ่านวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจมาได้ เพื่อพัฒนาเป็น ตัวชีวิตและกำหนดเป็นเกณฑ์ที่จะให้การสนับสนุน แทนเน้นปัจจัยด้านการเงินแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นจุดเน้นสำคัญของการสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรัฐบาลและ หน่วยงานของรัฐมาโดยตลอด และคงจะเป็นแนวทางสำคัญต่อไปในอนาคต ถ้าหากไม่มีการศึกษา ในประเด็นทั้ง 7 ข้อที่กล่าวมาข้างต้นนี้อย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อจะช่วยให้อุตสาหกรรมเหล่านี้ เป็นส่วนประกอบสำคัญของการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจพอเพียงสืบต่อไป

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Knowledge) หมายถึง ความรู้ของชาวบ้านซึ่งเรียนรู้มาจากปู่ย่า ตายาย ญาติพี่น้อง และความเฉลียวฉลาดของแต่ละคน หรือผู้มีความรู้ในหมู่บ้านในท้องถิ่นต่าง ๆ ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นเรื่องการทำมาหากิน เช่น การจับปลา การจับสัตว์ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การทอผ้า การทำเครื่องมือ การเกษตร ภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่ประกอบไปด้วยคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมนั้น ชีวิตของชาวบ้านไม่ได้แบ่งแยกเป็นส่วน ๆ หากแต่ทุกอย่าง มีความสัมพันธ์กัน การทำมาหากินการอยู่ร่วมกันในชุมชน การปฏิบัติศาสนา พิธีกรรมและประเพณี ความรู้เป็นคุณธรรมเพื่อผู้คนใช้ความรู้นั้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง คนกับคน คนกับธรรมชาติ และคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ความรู้เหล่านี้เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เป็นแนวทางหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของครอบครัว ความสัมพันธ์กับคนอื่น ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมไปแล้ว และสิ่งศักดิ์สิทธิ์กับธรรมชาติ (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเล่มที่ 19 , 2540 : 245-248)

งานหัตถกรรม (Handicraft) หมายถึง งานช่างฝีมือชาวบ้าน ที่ได้รับการสืบทอดมาจาก บรรพบุรุษ หรือสืบทอดมาตั้งแต่โบราณ เป็นงานประณีตศิลป์ มีความละเอียดลออในการประดิษฐ์ เป็นอย่างมาก

เครื่องเงิน (Silverware) หมายถึง งานหัตถกรรมท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์ เครื่องเงินของผู้ประกอบการ สล้า วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มธุรกิจชุมชน ในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่